

4
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Μην 528 / 1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Συν. 1969 / 1-3 1960

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις). Ξινό. Νερό...
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας. Φλωρίνης..
Νομοῦ Φλωρίνης.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος. Εὐάγγελος
Ναούμ. τοῦ Ἰωάν., ἐπάγγελμα Διδ/ρος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. ἕνα (1) ἔτος.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Σταῦρος. Σύρμης. τοῦ Ἀθα-
νασίου.....
ἡλικία... 64... γραμματικαὶ γνώσεις... Σ.Τ. Δημοτικῆς.
..... τόπος καταγωγῆς Ξινό. Νερό...

β) Ἰωάννης. Δημητρίου. τοῦ Δημητρίου., 66 ἐτῶν,
Δ. Δημοτικῆς., Ξινό-Νερό., ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ τὴν ἐπαρὰν προωρίζοντο ἡ πεδινὰ ἀγροτικὴ
περιοχὴ Β.Α. καὶ Ν.Α. τοῦ χωρίου, ὁλόκληραι δὲ ἡ Β.Α. περικύ. ἀποσπασμένη
ἐκ δαένων λοφωκεριῶν προωρίζοντο διὰ βοσκῆν περὶ ποιμνίων.
Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Υ. ἀνάρχουν. δὲ πλάνται. χερσέται......
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς ; β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) ; γ) εἰς Κοινότητες ; δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἐπὶ Τουρκοκρατίας τὰ 1/5 ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας ἀνήκον εἰς Τούρκους γαιοκτῆ-
μοναὶ καὶ κόνον τὸ 1/5 δὲ κυρίως ἀγρῶν γαιῶν ἀνήκον εἰς ἐθνικὰ πρόσωπα.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ὁ πατὴρ. Διδάκτωρ. εὐχετέρως κέντα. ἐνν. ἐξαρμυθίαν του,
διανεμομένης. ἡ δὲ τῶν. τέκνων. του. μετὰ. τὸν. θάνατον. τούτου.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦντο καὶ ἐν κα-
λοῦνται συγχρόνως, καὶ ἐν γεωργίᾳ καὶ ἐν κτηνοτροφίᾳ, ὡς καὶ
οἱ ἐν Κηθουρικῇ.

2) ΟΙ ΤΕΧΝΙΤΑΙ (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; . ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ. ὡς βιοποικτικόν, ἐπαρξίμα δὲν ὑπάρχει, ἔται κυρίως πένητοί, ὡς παρέργον δὲ ἔχον βιοτεχνικάς ἀπασχολήσεις.

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τοφλικοῦχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλοκλήρον τὴν οἰκογενεῖάν των;
Εἰς τοὺς ἄλλοις γαιοκτημόνας ἠρξάντο, ὡς κολλήχοι, αἱ δὲ καὶ οἱ κοινὰ τοῦ χερσίου οἰκογενεῖα κτλ.

2) Πώς έκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Κοινωνία. Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...
Οὐδὲν ὡς δὲ ἐκείνητα ἦτο ἡ κοινωνικὴ ζωὴ οὕτως.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *Εἰς εἶδος καὶ*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, ἐπαγγελματίες, ὅπλ. διὰ τὸ θερίσιμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος;

Εἰς τὰς ἀγορὰς ἔρχεσθαι ἵεχον ὄντα καὶ ἔρχεσθαι κυρίως
διὰ τοῦ τρυφῆτον, ἵκαν δὲ ἄνδρες κυρίως μακροχρόνους τὰ κέρδη.
τῶν εἰς εἰδος καὶ εἰς λογικὰ. (Αἱ ὁδοὶ αὐτὸ δὲ τὸν καὶ χωρὶς)

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; .. Δούλοι. Ἐχρησιμοποιοῦντο

ἐν πάσαις θροῖς πτωχῶν, κυρίως δὲ διὰ τῶν ἐκ τραπεζῶν καὶ ἐν τῇ
ἐν ὅλῃ τῶν μεθαρῶν καὶ μικρῶν ψυχῶν.

6) α) Οί νέοι και αἱ νέαι τοῦ τόπου πού ἐπὶ ἔργασι δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας; Κυρίως νέοι ἐπὶ ἔργασι δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας.

μήκει. ἔκων(δ)όλως· οὐδὲν καὶ ἄλλορον· ὑπάρχουν· ἀρκεταὶ ἐκ
τοῦ χωρίου.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; . κ.κ.μ. *Ἐπήγαιναν ὡς...*

ἀνιδεικνύται ἐρχάται καὶ κηδομένοι.....

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Η. ΛΙΠΑΝΕΙΣ. τῶν ἀγρῶν ἐγένετο ἀπολαφροτέρως καὶ μόνον διὰ τῶν κῶν καὶ βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων.

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . . . Τὰ πρῶτα ἐγένετο ἐξαχμῆν χημικῶν λιπασμάτων.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . . . Τὰ σιδηροῦν ἄροτρα κυρίως ὁ μονόφτερος τύπος τοῦ ἐκμεταλλοποιεῖτο ἀπὸ τοῦ 1910 καὶ ἐντὺθεν αἱ δὲ δυνάμεις καὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ ἐτους 1930 ἔκαμαν τὴν ἐξοικονομικὴν τὸν ἀεὶ ἐκμεταλλοποιεῖται.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμή-

θεῖα αὐτοῦ; . . . Τὰ σιδηροῦν ἄροτρα (μονόφτερο) ἐχρησιμοποιοῦντο κυρίως

ἐν τῇ πρώτῃ κατὰ τὴν ἀποδοτικότητά τοῦ ὁ δεύτερος τύπος ἀποδοτικὴν ἐκμεταλλοποίησιν.

Τὰ σιδηροῦν ἄροτρα κατεσκευάζοντο κυρίως ἐν τῇ ἐκμεταλλοποιήσῃ τῇ Μοναστηρίῃ καὶ Θεσπικῇ καὶ ἀπὸ κυρίως ἀπὸ προμηθεύοντο. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιδιορθωτῶν ἀνὴρ ἐπὶ τῶν οὐκ ἐκμεταλλοποιεῖται (δούλοι).

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τοῦ 1935.

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἐκμεταλλοποιεῖται ἀπὸ τοῦ 1935.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιδῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ . *Ἰωάννης. ἀπὸ τοῦ 1945*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ

παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

*Τὸ ξύλινον ἄροτρον τὸ κατασκευάζουσι μόνοι τῶν κατ' ἀρχάς, ἀργυρίων κατασκευάζοντο ἕσθια ἐς εἰδικὰ ἔργα-
αὐτάρια. τῶν ὀλλῶν ὁπότε καὶ τὰ ἐφορμηθῆναι τοῦ.....*

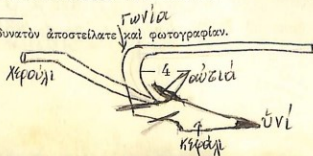
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα; *Τὰ ἐς τὸ χωρίον ἐν ᾗ καλεῖται ξύλινον ἄροτρον δὲν
ὁμοιάζουν οὐδόλως μὲ τὰ παλαιότερα.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *Ἡ μορφή τοῦ θαλασσοῦ ξυλίνου ἀρότρου
ἦταν ἡ ἴδια τοῦ εἰναι καὶ σήμερον.*

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε *ἑνὶ* καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὁλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἶναι καὶ ἦτο μιᾶς μορφῆς δι' ἧς τὰς καλλιέργειας καὶ τὰ ἔδαφιν κυρίως τὴν χεὶρ τοῦ ἑργίνοντος διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμύλων τοῦ ἀραβοσίτου καὶ τοῦ ποσὶ τοῦ εὐβοῦς τελευτῶν δεσφύματος τοῦ ἀρεοῦ.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... Τὸ ὄγκωμα τῆς σπάθης τοῦ ὕνι. ἦτο χειρὶ καὶ ὕνι.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;... ἦτο καὶ

εἶναι τὸ ὕνι κατασκευασμένον ἐκ εὐδύρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)...

Ἐργαλεῖοι καὶ ἀγγάρια εἶχαν διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου, ἐκείδαν, ἐριώνι, ἀρίδα, ξυλοφάγο.

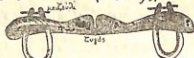

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἐχρηθεῖκοπαίειντο. ζεύχῃ. βοῶν, ἑπτανῶ-
τατα ἵππων ἢ ἡμιόνων.*
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *πάντοτε ἔχρηθεῖκοπαίειντο. ἓν. ζεύχῃ. βοῶν.*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
*Διὰ τὸ ζευγάρισμα καὶ τὰ δύο ζῶα. ἔχον καὶ ἔχουν τὸν ζυγόν,
καὶ διὰ τὰ δύο εἶδη ἀρετρῶν (ζυλῆν-εἰδυφῶν), ἄλλοτε ἔχοντι.*

ζῦγος ἀπὸ εἰδυφῶν ὀλίγου καὶ ἀπὸ βοῶν καὶ ἑπτανῶν.

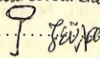
ζεύλα, ζεύλα, ζεύλα

κοῦσι εἶτο καὶ τὸ θέζω λουρεὶ διὰ τὸν ζυγόν.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Οἱ ζεύχῃς ἔχον καὶ εἶναι εἰδυφῶν.*

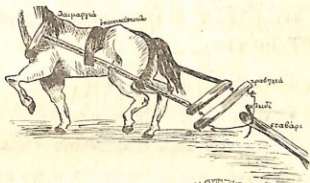

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Δεν ἔχει ὁ γραμματεῖς.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ καὶ διὰ τὰ ἀμφοτέρωτα.*
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ τὰ προσδεθῆναι
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Εἶναι ὅμοια τῇ ἐκδοτικῇ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἀρ-
σταφέν. 182.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας
Συνήθως, τῶν ἐποράν, ἤντις, ὁ καϊκακύρις, ἐκπένδοντες
(ἀν. ἐπῆρχ) ἐπὶ ὑπάρτου, ἢ τῶν τέκνων, τῶν

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ξύζυζιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ὁλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Εἰς τὰ δὲ ἑξήκοντα ἀποστροφὰ καὶ ἑξήκοντα ἐξήκοντα καὶ δύο ἴσα
εἰς τὸν ἑξήκοντα, εἰς τὰ ἑξήκοντα τοῦ ἁγίου, ἐξήκοντα τεῖτα καὶ ἐκτόδετο

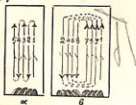
2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις το σιδηροῦν ἄροτρον... διατμήσιον
ἢ ἑφῆνας το σιδηροῦν ἢ διδωραῖν ἄροτρον, ἂν ἦτο κόνος ἰσότητος
τοῦ ἐπισημοποιήσαντος λαμβανῆαι καὶ διελθῆαι κατὰ τὴν (Πάρεξ)
ἐπὶ τὸν ὁριζόντιον ἐπὶ τὸν κέντρον τοῦ ὅρου τοῦ ὅρου.

3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (ή το ζώον) κατά το όργανο με σχοινί, του οποίου τα άκρα έχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Κατὰ τὰ ὄργανα ο. γεωργος κατευθύνει τὰ ζῶα κατὰ τὸ σχοινίον διὰ βουκέντρας, βελώνης δὲ κινδυνῶν τὰ κέρατα τῶν ζῶων μὲ σχοινία.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ χωράφι θαλασιότερα καὶ ἐκτερον ὀργώνεται κατ'εὐ-
θείαν συνήθως γραμμὴν, ὑπάρχουν ὅμως καὶ περι-

ῆ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);
ὡς ἐκείνη θοὴ γίνεται τὸ ὄργωμα περιφερειακῶς κυρίως
ἐν μικροτεράχια.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων
τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ
ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίων, ντάμεις, οἰσάσεις, μεσδράδες
κ.λ.π.); Ἡ ὁδοὶ καὶ τὰ ἄρματα τῶν ἀγροῶν...
ἐγένετο καὶ γίνεται εἰς λωρίδας (σπορὰς-ντάμεις).

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; Ὡς λωρίδες
χωρίζονται μετὰ τῶν διὰ βαθυτέρας αὐλακῶν ἢ ὁδοῶν
κεντρικῶς καὶ ὡς εὐλεκτικῶς τῶν ὁδοῶν ἢ δάτων.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ
ἄροτρον; Ὁ ὕδαμος χερσικῶς θάλειται ἢ ἐκ αὐ-
τῶν καὶ τὰ τῶν ὁδοῶν.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει
παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ
ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Τὰ ὄργματα ἐπὶ ἀεὶ δὲν ἐδάμην γίνεται συνήθως....
καθευὰ καὶ πλαγίως ἢ καθέτως, εἰς εἰς πλαγίως τῶν...
λόγων τῶν τῶν πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

ἐν κριθαρίῳ. ἐν κριθῇ. ἢ ἐν ὄσπρῳ. ἐν ὄσπρῳ. ἐν ὄσπρῳ.

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν γίνονται τὸν καλλουργία, 3. ὀργώματα, ἕνα τὸ ἀνάλισμα, ἕνα τὸ καλοκαίρι καὶ τὸ φθινόπωρον. κατὰ τὴν σπορὰν, (τὸ πρῶτον ἀνάλισμα, γύρισμα, τὸ δεύτερον διβόλισμα) :

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὰ κηπευτικά γίνονται ὀργώματα ὅμοια ὡς ἀνωτέρω. 3. ὀργώματα :

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... .

Παλαιότερον τὰ ἡμιόγρια ἐδάφι ἀφύνονταν ἐν ἀγρὰν θάνατον ὑποχρέωνται ἐπὶ ἐν ἐτος, τώρα ὅμως μετὰ τὴν χροὶν ἡμιόγριων δὲν τὰ ἀγρὰν θάνατον, ἀλλ' ἀπορροφεῖται ἢ ἀμειψιότητα.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; . Τεῖα (3) ὀργώματα, ἀνάλισμα, καλοκαίρι, φθινόπωρον.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; . κατὰ τὴν σπορὰν

χρησιμοποιεῖται ἡ ποδιά ἢ ἡ κάβλα. ἐπὶ τῇ σπορᾷ τῶν ἀπορροφούντων ἐπὶ τῶν, οἷζνες λαμβανόμενοι διασκορπίζονται διὰ τῶν χειρῶν ἐν τῷ ἐδάφει ;

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

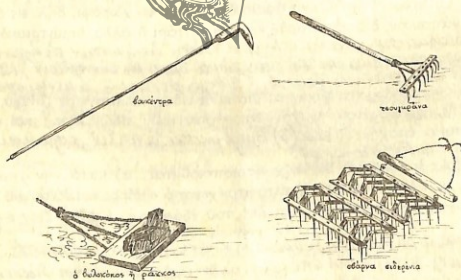
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλει-
ψειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

ἢ διὰ τὰ ἀνωτέρω ματαὶ ἐν ἀποστείαν ἐμαθαρίζοντο
ἀπὸ τοῦ χώμα ἢ τὰ χόρτα, διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ τῆς βου-
κέντρου ἢ τῆς εἰς τὸ ἐν ἄκρον ὑποκρέμας ἐλλειψοειδῆς εἰς ἡ-
εἰς ἐκδοῦς.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); ἢ ἂν αὐτὸ μετὰ τὸ ὄργανον δὲν γίνεται...
εὐθαρνισμα, παρὰ μόνον ὅταν τὸ 3^{ον} ὄργανον δίνει μετὰ τὸ
ὑποκρέμα ἢ ἔτι.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργανθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπιδ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

Τὰ ἐργαλεῖα τὰ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ ἀφαιρῶντες ἀφένοντε
ὡς ἀκαθάρτηματα ἀφαιρῶντες.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπιδ κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

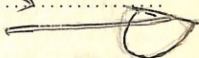
ἔσχατ' αἶα. διὰ βλάβην ἢ βλάβην. ἄλλοι. ἢ κήδον
εἶναι. ἢ ἐξόδα. (εὐρυχρῶ, ἢ).

YALGHAQ

2010

- ...Μόνον ὁ νομικὸς κύριος.....

- 7) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) δια την σποράν οσπρίων. Πώς γίνεται η σπορά και η καλλιέργεια εκάστου είδους. Απλά των χωράφιαν εκκαλλιεργούμεν χρησιμοποιούμενους εχθρούς φυτοτοξικών κυρίως αβηλλορακμίδας. - Η εσπέρα εχθ. κτενο δια εχθ. χερσός.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερگوῦντο (ἢ καλλιερگوῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ κρηθόνια ὀρεῖν· χαράσσει κυρτῶς, χερσὶ τοῦ ντα
διὰ ράβδ. κ.λ.θ., ἐν ὧ διὰ τερμύλλ. βοιωτικὰ θεδινά,

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. *Πρὸ τοῦ 1920. ἦτο. ἐχέον. κινδυνολογία. ἢ.*

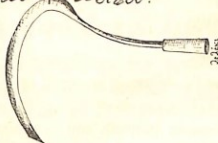
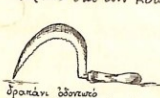
πατάται, τρώει, κόνει. Στεγνώνει. ἔρχεται. γὰ. καὶ κλέβεται
eis áxeús eis áyásmá.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Μέχρι χυονικένω βελῶ τοῦ θεριεκοῦ διὰ θερίζοντων ιεζιμῶν .
 (κομπίνες) τὰ 98% τῶν ἀγρῶν διμνητριάκων ἐθερίζοντο διὰ...
 δρεπανιοῦ (φωτ. ἐκλ.), τὸ ὁδοντωτὸ δρεπάνι χρειαζομένουται
 κυρίως διὰ τῶν κοθῶν τοῦ ἀραβοῦζου.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Ἐνα σελὺ μιμρὸν παρὰ τὸν διμνητριάκων καὶ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐνα σελὺ μιμρὸν παρὰ τὸν διμνητριάκων καὶ τὰ 98%
 τῶν τριφυλλίων ἢ ἐφελίων χορτοκείανον ἐθερί-
 ζοντο διὰ κόσας, κῶσα

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὁδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ λεπίς τοῦ κόσας εἶναι ὀμαλή.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ κόσας ἐν γένει ἦτο καὶ εἶναι ἐκ
 ξύλου ἢ κέρατος βοῦς.....

Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς λέγετο κόσα.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τὰ μὲν χεῖρ κτλ. ὑπὸ εἰδικῶν ἐκτελεστοῦν, τὰ δὲ ἀδοναζαῖα ὑπὸ ἑρπεταίου, ὡς καὶ ἡ λεπίδα τῆς κόσας, τὸν ὅλκον ἐκκεῖτό τις ὀφθαλμῶν. ὁμοεισέθεντο ὁ καθὼς ἀναλόγως τοῦ ὕψους τοῦ.*...
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἡ ἐκρίζωσις ἐγένετο ἐπὶ τῆς χεῖρος. διὰ τὸ ρεβῆναι τὴν φακὴν καὶ τὴν ρόβην.*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Ἐπὶ τὴν τὰ ἔχοντο. ἦτο μὲν ἀπὸ τῶν χερμῶν, πρὸς τὴν μετὰ τὴν ζωὴν τὰ δημητριακὰ ἐθερίζοντο ὑπὸ τοῦ δυνατοῦ χαμυλοῦρα; μὲν δρεπάνι.*.....
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΚΑΛΑΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

Τὰς θέριας δὲν ἐνοδεύουν ἄλλα βοηθητικὰ πρόσωπα διὰ τὸν θερισμὸν. ἀπὸ μόνον, ὅταν θὰ ἐγένετο τὸ θερίζειν εἰς δεκάτια.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ δράγματα (χεριές) τοποθετοῦνται χωριστά, τὰ δὲ δεκάτια ἐδένοντο διὰ ἑρπεταίων. ὁμοεισέθεντο καὶ ἦσαν ἀρμενικὰ μετὰ καὶ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκοντο διασταυρούμεναι, καὶ ἀποθετοῦντο (ἕκαστον δὲ φέρει) ἀπὸ 8-10 χεριές.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές.

Τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα λέγονται
 ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ;

Στὸν θεριμὸν. Ἐρχόμενον. μέρος. πάντες. οἱ δυνατοί. ...
 ἀνεξαρτήτως. ἡλικίας, ἑθνότητος, ἐπαγγελίας. δέ. ἤρχοντο. ἐξ ...
 ἄλλων τόπων. θερισταί, διὰ τὰ καὶ κτήματα εἶναι μικρά.

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι : με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἴππο ἢ αἰμοιβή. εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ἀνομασολογίαν).

Οἱ. θιριεταί. ἐργάζονται. ἡμείβοντο. με ἡμερομισθίον. ...
 καὶ. λαχνητόν.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἀντιθέτως. πρὸς ἄλλα μέλη. οὐδὲν ἔφερον. πρὸς ...
 προφύλαξιν. τῆς χειρὸς αἱ θιριεταί. καὶ οὐδέ. ἐς τὴν ...
 μέσσην, τῶν. καλλίνος. γυνὸς. τῶν. ἀνδρῶν. ἐν ...
 ὁδοίαν. ἔφερον. πάντες. μετ' ἑαυτῶν. πρὸ τοῦ. 1912. ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

?Εδίδετο. ἀλλ' εἰς ὅσον ὀψύεται. προσοχὴν διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος. θαύθ' ἀρχίζειν ὁ θερισμός.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Δέν. ἐτραγουδοῦσαν. κανένα. τραγούδι. κατὰ τὸν θερισμόν.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δέν. ἀφ' ὧσαν εἰς Σεβευταίαν. ἡμέραν ἀθήριον. σφύμα, αὐτὴ ἀφ' ἡλικιῆς θείας. ὅταν ἀρχεῖ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

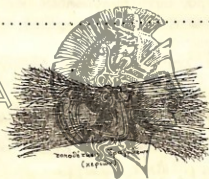
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Συνήθως. τὸ δέσιμον, ἀποξηρῶνται. τὸ ἔσπερας. τῶν θερισμένων. τμήματος, ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.Τὸ δέμας ἐγίνετο ὑπὸ ἀνδρὸς ὅστις ἔφερε
μεθ' ἑαυτοῦ ξύλον ὅξυ πατά. τὸ ἐν ἄκρον
μήκους. ὁ δὲ περιέδεν, δι' αὐτοῦ θεριέ-
σπρεφει. τὰ ἄκρα τῶν ἐκ. ὁ γεγέχθων. αἰ-
μάμεως δέμαςτος.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Μετὰ τὸ δέμας τὰ δεμάτια συνεκεντρώνοντο
ἐν θημωνίᾳ διαφόρων σχημάτων, κυκλικῶν καὶ
κεφαλῶν. πρὸς τὰ ἑξ. καὶ ἐξ ἑκατὰ κεφαλῶν. δι-
σπᾶντα καὶ τὰ κεφαλῶν πρὸς τὰ ἑξ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Η. πατάτα. ἔτο μινάτωτακόν. φυτόν, ἔδω. καί..

Μ. ἔτα. ἡ ἐχίθε. δεικνύ. ἡ καλλιέργειά. τῆς ἐς αὐτιστικὸς
ἀχρεὺς. ε. τ. τ. φύτευμα. τῆς πατάτας γίνεταί..
Μάστιον - Αφελιον δια χείρς.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεταί) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Τ. ὁ βγάλισιμο. τῶν χερμήλων. ἐγίνετο. δια τράδας καὶ τῆς
χείρς. Π. ὁ τράκας. ἐγίνετο ἡ ἐξαγωγή δια τῆς χερμάων. τῶν
ξυλινῶν ἄρότρων, ἀλλὰ ὡς. ἐπὶ τῶ ἀχρεὺς. χερμάων. εἴται
ἡ σκαπάνη ἢ ἕνα εἶδος ὧν, τὸ καλούμενον γουρλί. →

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανός.

1) Ἐσπνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν

ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Η. βασική διατροφή. τῶν ζώων. παραχρῆμα. ἔτο. τὸ.

ἄχυρον. τῶν δημητριακῶν (σῆν. τῆς βικαρίας), ἄχυρου. βίκου,
τῆς ρόβης, τῶ ξυρά. ἐκαχρῆμα. κό. (μ. ἡ ξήραση ἐπὶ) ῥάσσοντο
ἐς τοὺς ἄχυρως, τὸ τριφύλλι διεδοθη. τῶ ξυρά. καὶ ἐκαχρῆμα. τῶν
τῶ ἀχρεὺς. ἐπὶ ξυροῦ χόρτου.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ἐθερί. ἔτο. ὁ σανός. ἀπὸ. τῶν φθινοπώρινων. βροχῶν,
μ. ἔ. π. ὁ βίκον.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

~~ΔΙΚΡΑΝΙ~~

φωτογραφίας) ἐξυφάνετο τὸ χάρτω. ἐπὶ τοῦτου. ἔδου...
 ἔθελξετο καὶ ἐχυλίζετο 2^η 3^η φορές ἕως οὗτο ὑφαινόμηναι
 δίκρानας, κατόπιν δὲ ἐγένετο μικρὸς θυμὸν καὶ ἐφάρω-
 νετο. ἐτα. κέρρα καὶ μετεφάρετο. ἐταὺς ἀχυρῶνας...
 τελευταίως χεῖρικοποιεῖται τὸ δια μηχανῶν δέειμο εἰς
 (Μπέρλας).

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ πρὸς ἀγωνισμὸν δεμάτια. ἐνὶ αὐτῷ μετεφάρετο. εἰς
 φαν. κοινῶν. θέειν. (ἐλῶνι). ἢ εἰς τὴν αὐλὴν αὐτῶν. δι-
 εἴθετο. εὐρύχωρος. τοιαῦτα.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις;

Ἐπὶ τῷ θεμωνοστάσι. ὅπου γίνετα ἡ τοποθέτησις. εἰς σωρὸν
 ὁ πρὸς ἐλῶνισμὸν χώρος. δὲν εἶναι ἴδιον ὄνομα, ἀλλὰ ἐνὶ αὐτῷ
 λέγεται (ἐλῶνι). Δὲν ὁπάρχει καθωρισμένος πρὸς τὸν τοῦτο
 θεμωνοστάσι. ἀλλὰ ἐλῶνι, καὶ ὅπου. κριτικῶν. τῶν τοιαυτῶν
 εἰς τὸν αὐτὸν εἶναι ἡ προετοιμία τοῦ θεμωνοστάσι πρὸς τὸν αὐτὸν
 εἰς τὸν αὐτὸν εἶναι ἡ προετοιμία τοῦ θεμωνοστάσι πρὸς τὸν αὐτὸν

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σὺν ἀλῶνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρὰ εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἀνέκαθεν. ὡς ἀρχαῖ. ἐν αὐτῷ χώρῳ διὰ τὸν ἀγωνισμὸν μετεφάρ-
 ετο. τῶν δημητριακῶν, ἀντιθέτως εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. ἐφάρ-
 νετο. ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν ἀχυρῶν.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; . Πολλοὶ κατεσκευάζοντο ἐν αὐτῷ. Ἐντὸς.

ἐν αὐτῷ. διὰ τὸν αὐτὸν. ὡς ἀρχαῖ. ἀλλὰ ταῦτα. κυρίως. πρὸς
 ὑψίστου. διὰ τὸν ἀγωνισμὸν (σπορικῶν) εἰς τὸν αὐτὸν. τὸ.
 καθεστὸς, τὸ δυνάμειον. κ.λ.π.

Τὸ ἀλώνι κατεσκευάζετο κυρίως ἐν τῷ χωρίῳ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Πάντα τὰ ἀλώνια ἀνήκει ἐν μίᾳ οἰκογένειαν, ἀλλὰ δυνατὸν
καὶ νὰ χεῖρμιμοῦσθαι καὶ ὑπὲρ ἀλλων, ἐν ὁρίσῳ χρόνον.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ^{ἀρχεται}
ἀπὸ τὰ τέλη Ἰουλίου ἕως 15 Ἀπριλίου. Τώρα ἡ ἀλωνισμὸς γίνεται
διὰ (κοκκινίων) ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ, ἐξ αὐτοῦ ἑκάστου. εὐχέλῃ ξεχωριστά
τὰς μπάλκας ἀχίρου καὶ τὰ τεσσάρια μὲ τὸν καεῦθ.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἐκταρχευν ἀλώνιοι μὲ δάπεδον καὶ ἀχίρου, αἱ μὲ καὶ χωμα-
τάλωνοι

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκάστον ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

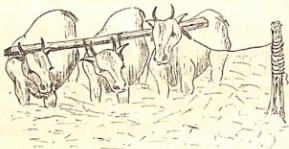
Τὸ ἀλώνι ἀνιστάται ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρ-
ξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ καὶ ἡ μέγιστο συνήθως διὰ
μείγματος αὐτῶν καὶ ἀχύρων.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν
καὶ ἡμέραν ἀνάστασις ὥραν ἡμέραν δυνατὸν νὰ ἀλλάξουν
αὐτῶν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Ἡ τοιοῦτη ἐστὶν τῶν δεκατῶν γύρω ἀπὸ τὸν ἀμυνάτω-
λον. ἔλνεντο. κυ κη κη. γέ. τὰς κίραζας τῶν. β. τὰ χων.
ἀπὸς τὰς ἑξω.

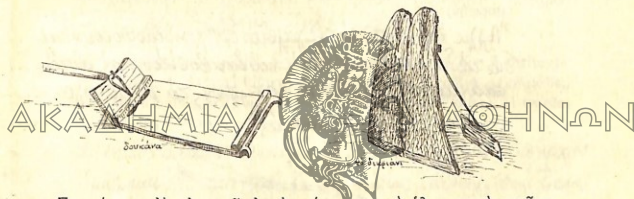
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στῆγερός,
στρούλουρας, δουκαῆ, βουκανῆ κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗοιου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Προς τὸν ἄγωνισμὸν ἐχρησιμοποιοῦντο ἄλογα, καὶ ἐν ταῖς
παλαιτέρας οὐκοιενταῖς, τὰ ἴδια τοῦ ἐπιτιμῶ. Εἰς τὸ μέσον...
τοῦ ἀγωνισμοῦ ἐποθετοῦτο ἑνὶος ὅμιλος μέχωνι. ὅπερ...
τοῦ ὀποιοῦ. ὅπερ ἐφέροντο τὰ ἴδια, διὰ τὰ κόβουν τὰ παλαιά.

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 'Αν. ἦσαν ἀποχὰς ἐδένοντο. τὸ ἐν. μετ'. ἄλλα διὰ εἰσπίνου, ἐνῶ
 .αἱ. δύνῃ. τῶν ἐαδίων. ἐξενύοντο. εἰς τὸν. τυχόν. εἰς.
 τὸν. ὁποῖον. ἐδένετο. τὸ. εἰσπίνου. ταῦ. ἐτύμου.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

. Μηχανικόν. ἀγροικόν. μέσον, ὡς χονδρὴ. ἐπιμήκης.
 εἰς (δουκάννα) δὲν. χεμειοποιεῖται. εἰς τὸ χωρίον,
 οὗτε ἀλλο. τι. μηχανικόν. μέσον. — Μόνον. διὰ τὸ ζινάγμα.
 τῶν. ὀσπρικῶν. π.χ. τοῦ. χυκάνιου. χεμειοποιεῖται.
 ... (κουκκία).....
 κουκκία

- 8) Ὑπό ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

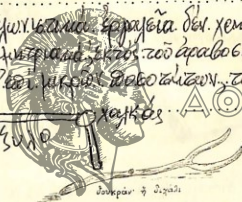
Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει συνήθως ἐν τῇ 3^ῳ ὥρᾳ καὶ διακόπτεται μετὰ τὸν δύνειν τοῦ ἡλίου.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἡ ἀλλοιὰ ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα δὲν χρησιμοποιοῦνται...
διὰ τὰ ἀλωναίρια καὶ ἐκτός τοῦ ἀραβοσίτου καὶ αὐτοῦ...
ἐσθονικῶς καὶ μικρῶν ἀραβοσίτων τὸ διχόζυγο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

διχόζυγο

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμού ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

Ναί ! κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμού...
ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ ξύλινον δικράνι ἢ τὸ εἰδερένιο ρίπτει ἐντὸς...
τοῦ ἀλωνίου τὰ ἀκόγια στάχυν.....

ξύλινο δικράνι

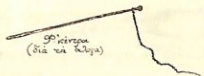

- 14) Ὑπο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μήκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

Διὰ τὸ κτύπημα τῶν ζώων χρησιμοποιεῖται τὸ...
καμουσελίκι... ἢ ἡ βουκέντρα.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... Δέν. ὑπαρχοῦν ὀνομασία.....
.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... Δέν. ὑπαρχοῦν ὀνομασία.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδιά ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Συνήθως ὁ καθέως ἀμυνίσει μετὰ τοῦ ζῶα, ὑπάρχον
ἑμῶς καὶ ἐνοικιαστῆς ζῶων, κυρίως ἰδιωτῶν, ἰδιῶν ἔσαν
κυρίως. γοβάδες, ἐράχοι.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἄλλο. ἀμυνιτικὸν ἐργαλεῖον. παλαιότερον ὑπῆρχε
ὁ κόπανος, κυρίως διὰ τῶν ἐρίτζων.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

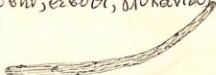
Ἐλέγετο κόπανος καὶ κατασκευάζετο ἀπὸ
ὀξυδένεω ξύλου, μήκους 70-80 εκατοστά...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).

ἔξ. φρονήσας μένως ἔγραψαμεν, χεῖρας κοπᾶναι γίνεται...
προκειμένου διὰ τὴν φακὴν, εἰς τὴν, εἰς εὐθείᾳ, γλυκάνισο,
μάργαρο κ.λ.π.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπᾶναι
μικροῦ ὑποὶ δημοτικῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου (οἰκο-
γενείας καὶ συγγενῶν) ἢ ἄλλων ἀμοιβῶν.....

Διὰ τὸ κοπάνισμα δημητριακῶν μετρίων παραχρῆν
ἐγένετο δι' ἀγωνισμῶν

- 21) Πού ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Τὰ ὁρὸς. καθ' ἀνέμια. εἴδη, ἑρῶν. ὡν. τὰς. ὁ. τὰ ἑδάφος. με. τὰ κειραλῆς. ὁρὸς. τὰ ἔσω, χωρὶς. να. ἀποβλέδουν. ὅσων ἀχυρο-
ποιοῦμεν. ὡν. τὰ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Τραγούδια. δὲν. τραγουδοῦνται, οὐδέ. κατὰ. τὰ ἀλώνισμα. οὐδέ. κατὰ. τὸ. κοπάνισμα.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταγισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ἔκτα. γὰρ. ἐγένετο. ἀπὸ. τοῦ. ἑρῶν, ὁ. ἐν. ἐσταλῆμα. δὲν. ἔχει. τοιοῦτον. β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ

Οἱ ἀλωνισμένοι. ὡς. τὰ. δὲν. ἔχουν. εἰδικό. ὄνομα, διὰ. τὸ. λίχνισμα. τὰ. ὅμως. ἐκρημνοσθαι. οὐ. δύναται. εἰδῆ. ἐργαλεῖον. πῶς, τὸ. δὲν. δικριάνι (1), ὡς. καὶ. τὸ. δὲν. γαζιάρι. διὰ. τὸ. κασπαρῶν (2).

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..Ὁ ἀρχιμαχιστὸς τοῦ εὐρὸς ἔχει ἀρχιμα. ἐτραχηλόν.
οὐδέ τι ἄλλο. ἐχέτωσαν. συμβαίγει.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ ἐργαλεῖον κυρίως τοῦ λιχνίσματος εἶναι τὸ ἐκκεντρίκον. ξύλον. φτυάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἀνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;
Τὸ λιχνισμα γίνεται κυρίως ἀπὸ ἀνδρας.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

α). Πέχονται κόνδυλοι, τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν... σταχύων μετὰ τὸ λιχνισμα παραμένουν. β). Δὲν. ἀποχωρίζονται μετὰ τὸν καρπὸν. γ). Δὲν. ἀποχωρίζονται μετὰ τὸν καρπὸν. δ). Δὲν. ἐκκεντρίκεται μετὰ τὸν καρπὸν. ε). Δὲν. ἐκκεντρίκεται μετὰ τὸν καρπὸν.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο

... Σπανώτατα.. θά. αὐκὼν. γά. ὑδαρξή. ἀνάγκη..
 καὶ. δεινέρου. ἀγωνί. ἑματός. τοῦ. καρποῦ, αὐτῶ..
 καὶ. βινκί. ζέσαι!

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος εὗραν τὰ ἄχυρα, ἐκ δια-
 λογῆς τοῦ καρποῦ αἰσθ. τὰ κόμματα χένεται. μέ..
 χονδρὰ. κόμματα. ἐκ. λιχνί. χαμαρὶ. νῆς.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

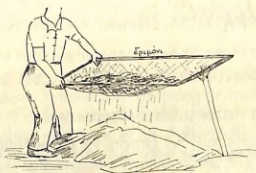
ΔΟΗΝΩΝ

κόσκινον παλιό δερμάτινο

κούρος ἢ ἀριλέγος

δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Η. ἀσφάκρυνες. τῶν ξένων ὕμνων γίνεσθαι ἕκαστῶν...
 ρυττακῶν. ἄλλων. μέ. τὸ χοινοκόμινον. τὸ ἄσπιδιον...
 εἶναι κατασκευασμένον ἐκ λινῶν. λαμαρίνης.....
 Χρησιμοποιοῦν. ἐνίοτε καὶ τὸ κόρυμνον, τὸ ὀδοῖον
 ἀσφιδὸς λέγεται. ἐδῶ (μεγαλοκόκκινον). - Χρησιμοποιοῦται

καὶ τὸ μικρὸ κόκκινον διὰ καθαίρεσθαι τὸν καρπὸν ἀπὸ τοῦ χύμα καὶ ἡμῶς ἐπὶ τοῦ
 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν;

Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

? Ἀπὸ. κοκκικισθῆ. καὶ ὁ καρπὸς μαζεύεται. εἰς...
 σωρόν. μετὰ τὸ ξύμνον ἀσφιδὸς. καὶ τὸν καρπὸν τοῦ ξύμνου
 ἐκωλύουσιν. ἐντὸς τοῦ σωροῦ εἰς τὴν κορυφὴν του, δέν...
 ἔσκαλον. ὅμως. καὶ ἐντὸς... ..

8) Ἀλλὰ εἴμινα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δέν. ὑπάρχουν... ..

γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικᾶς εἰκόνας).....

Πρὸ τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου. Ἐν δεκάτῃ δὲ
ἐπιφάνειο. ἢ μεταπαρά τοῦ καθου' ἐν δὲν ἤρχετο. ὁ δεκάτης,
ὅστις ἡ ἐλάβανε τὸ ἀναγοῦν παλόν ὀρέων ἢ ἐχραγιν παλόν ἔφηνεν
ὁ δ' εὐεχός καὶ τὰ ἐλάβανεν ὅλα κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἐκνησίου.
CH μετρη-
τέλεστο
καθε γὰρ
ἐθιμική

ἐν συνόδῳ ἐπλέγετο με σὺλλο δοχεῖο εἰδικό ποῦ
(κούστα) ἢ με
ερεψ ζενεκίδες
το (ὀσμιακή).

κουστός

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Εἰς εἶδος κατεβαίνοντο : α) ἡ ἀκριβὴς τοῦ θαλασσοῦ,
β) τοῦ ἀγροφύλλου, γ) τοῦ δασοφύλλου, δ) τῶν τετραποδωνίων
ε) τοῦ νερού, ζ) αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους τῆς διανομῆς τοῦ πλοῦτος
στὰς ὕψεις τῶν ἀγρῶν ὑδατος, τοῖς καθ' ἑαυτὸν,

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποτα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας). *Τ. ὅ. Συμπληρωματικὰ ἀποθηκεύοντο εἰς εἰδικὰ ξύλινά
ἀφάρια ποὺ εἶχαν στὸ κάτω μέρος θυρίδας, τὰ ἀφάρια αὐτὰ ἐφευρίσκοντο
ἀπὸ κατασκευὰς ποὺ ἐνηθὺς ὑπῆρχαν στὰ πατώματα τῶν εσωτερικῶν,
ὥστε ἐπίπιστα ὅμως δέν εἶχαν πόδισμα, εἶχαν εἰδικὰ ἀφάρια -
χωλεράκια.*
- 4) Τό ἀχρὸν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἀποθραύεται ἐς τὸν
 ἀχυρῶνα ὅτε ἔσται κτεκέναις εὐδικῶς πρὸς τὸν ἐκδοτὴν τοῦτον . .
 Ὅσοι δὲν εἶχον ἀχυρῶνας, τὸ ἕκαστον θημωνίης ἐπὶ ὑπαιθρον, εἰς . .
 ὅσους ἐκέλευον ἢ καλὰ ἢ φτήνην.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

Ἡ διαλογή τοῦ ἐπόρου ἐγίνετο καθόδιν, ὡς ὅπως κατὰ
 τὸν ἀμμιερόν

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Μετὰ τὸ θέραις τοῦ θέρεινόν. κατεσκευάσθη. ἄλλοι σταυρὸν ἐκ
 σταχῶν καὶ ὀδαῖον ἀνίσταται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ἄλλοι ὅπου . .
 ὅπου ἐφυλάσσετο μέλει τῆς γείας τοῦ κομδῆς.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἡ πλεκτὴ λέγεται βαφινίτσα. - σχῆμα αὐτοῦ κτενίου καὶ
 ἐφυλάσσοντο εἰς τὸ εἰκονοστάσιον μέλει τῆς γείας τοῦ κομδῆς.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Αἱ κατ' ἔθιμον πυραὶ λαμβάνουν χώραν ἐς τὸ χω-
 εῖον μας κατὰ τὰς παραμονάς τῶν ἁγίων γεννη-

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Ἡ εὐ. ἐναρξ (ἀρχαὶς Δεκεμβρίαι), οἱ νέοι ἀνάθουν . . .
 φωταῖς καθε βράδυ ἐν ἀμαρτωλοῖς χωρὸς, μέλει
 τοῦ μεσοκυντίου

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Οἱ φωταῖς δὲν ἔχουν ὄνομα· ἀπλῶς «φωταῖς» ὀνομαζόνται.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παῖδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

Τῆς φωταῖς αὐτῆς τοὺς ἀναπύοντες πυρῆς νέοι ἡλικίας...

10-18. ἔτων ἢ 20. τὸ παρὸν.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Οἱ νέοι συλλέγουν τοὺς θάμνους καὶ τοὺς ἀγκυθίους ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, τὰ δὲ ξύλα πρὸς τὰ πρὸςέχονται ἐκ κροῦνης, ἀπὸ ἀχυρῶν ἢ ἐπιθῆς ἀπὸ ξύλα αὐτῶν ὑποφύοντες αὐτῆς τῶν ἐσθίων.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τοὺς μὲν θάμνους, ἀγκυθίους κλπ. τὰ δέονται μὲ ἐρμα ἢ χοινίον καὶ ἔτσι ἐφάρνουν τὸν πυρῆν καὶ τὸν πυρῶν τῶν ἄλλων αὐτῶν.

ἡμιτοῦ χῶρον, ὅπου θὰ ἀναφύῃ ἡ πυρά, τὰ δὲ ξύλα κείμενα ἐπὶ τῆς γῆς καταφάρνουν ἐπὶ τὰς αὐτῆς.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Δὲν γίνονται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πυρῆς οὐδέ ἐπικλήσεις, οὐδέ προσευχαί κλπ.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Τὰ πηδήματα γίνονται ἀπὸ τὴν πυράν γίνονται σταυροειδῶς, ὅταν ἐξαταυρῶν ἢ φέρῃ, ἄλλοι ἐπιφύοντες τῶν ἄλλων, καὶ τὰ πηδύχια εἶναι ἐν τῇ αὐτῇ.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Κατὰ τὰς πυρὰς αὐτὰς μαίονται ὡς ἀναφύονται... (θόμνοι, ἀγκινῆς, ἐύλα).....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὁὕτως καίονται, οὐδέ ἐκαίοντο ὁμοιώματα κατὰ τὴν θύραν.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Ὁὕτως τὸ ἄλλο ἐθὺς ἀντιβαίνει εἰς τὸ χωρίον καὶ κατὰ τὴν ἀγνὴν εὐστροφίαν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

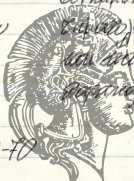
ΑΘΗΝΩΝ

Πρὸς
 τὸ Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς
 Γεωγραφίας καὶ Ἀνατολικῆς Ἀσθενείας
 (Διὰ τῶν κ. Γεωργίου καὶ Δημόκριτον
 Σχολῶν Περιφέρειας Ἀμυνταίου).
 εἰς Ἀθήνας

Ἀγαθὰ
 Εὐαγγέλιον Ἰ. Νανούμ
 διδ/κου καὶ 5/θεοῦ
 Δημοκρατοῦ Σχολείου

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

Ἐν Σελῶ-Νερίῳ ἐμ 1-3-70

Παράνω τῆς ἐκτῆς τῆς ἐπιστολῆς ὑμῶν,
 γνωρίζοντες, καταβεβηκότες τὸ ἔργον
 ἐκείνου ὁμοῦ διὰ γεωργικὰ ἐργασίαι
 καὶ ἄλλα ἔθιμον εὐρυῶς » καὶ τὰ
 ἄλλα ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἔργα

ΔΟΧΗΝ

ΔΙΔ/ΚΟΣ

Παπαδόπουλος